

Op school loopt het project **BRAND! BRAND! BRAND!** Je kind leert **brand en brandwonden** te **voorkomen**. Een brand is allesverwoestend. Erge brandwonden tekenen een mens voor de rest van z'n leven. Daarom is het belangrijk dat kinderen een **brandveilige thuis** hebben, dat zij zo weinig mogelijk risico lopen op brandwonden en dat je snel en juist reageert bij brand of brandwonden. De **tips** in deze folder helpen je op weg!

Lees ze even, doe het samen met én voor je kind(eren).

SPEEL NIET MET VUUR!
VOORKOM BRAND ÉN BRANDWONDEN!

ZO ONTSTAAT BRAND ÉN ZO KAN JE BRAND VOORKOMEN

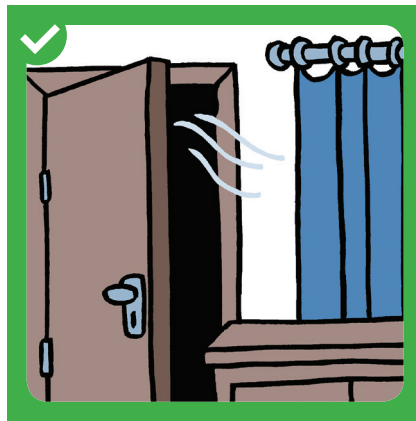
Door vuurtjes te stoken,
door met een aansteker of
lucifers te spelen.

Zorg dat kinderen niet met
lucifers, aanstekers of brand-
bare producten kunnen spelen.

Door een brandende kaars
in de buurt van gordijnen te
plaatsen.

Houd brandende kaarsen uit
de buurt van gordijnen en an-
dere brandbare materialen.

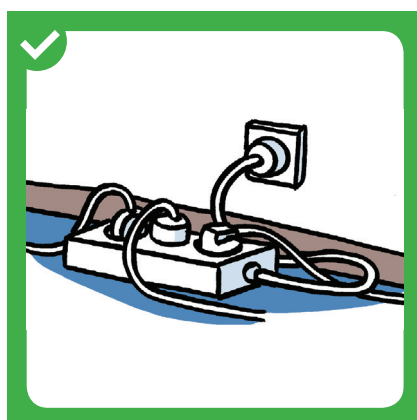
Door in slaap te vallen met een sigaret of die niet goed te doven in een asbak.

Doof sigaretten in een asbak en val er niet mee in slaap.

Door te veel stekkerdozen op elkaar aan te sluiten en door beschadigde snoeren.

Zorg dat stekkerdozen en snoeren in orde zijn en sluit er niet te veel op elkaar aan.

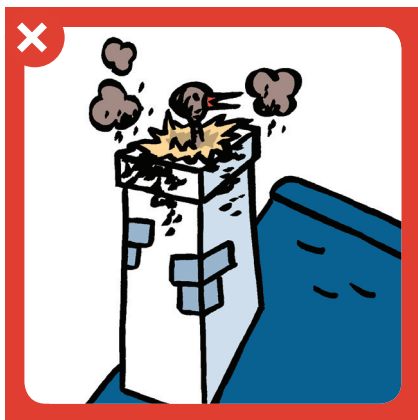
ZO ONTSTAAT BRAND ÉN ZO KAN JE BRAND VOORKOMEN

Door potten en pannen
alleen op het vuur te laten
staan.

Blijf bij het vuur als je kookt
of bakt.

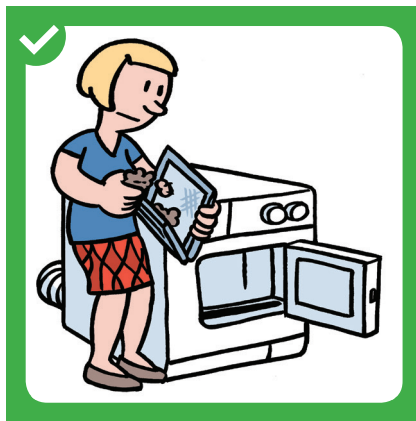
Door slecht onderhoud van
de schoorsteen of de ver-
warmingsinstallatie.

Laat schoorsteen en
verwarmingsinstallatie
elk jaar schoonmaken.

Door te veel stof in de droogkast.

Maak de stoffilter van de droogkast telkens schoon.

WAT ALS HET TOCH BRANDT?

1 Blijf kalm en waarschuw de anderen in je huis of appartement.

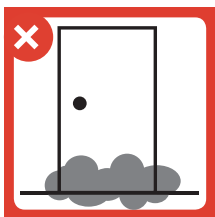
2 Duw op de brandalarmknop als je in een appartementsgebouw bent.

3 Sluit deuren en ramen.

4 Vlucht naar buiten (of naar de straatkant als je niet buiten kan)!

5 Voelt een deur heet aan of komt er rook onder uit? Laat ze dicht en neem een andere weg.

6 Blijf laag bij de grond (onder de rook). Kies indien mogelijk een andere vluchtweg zodat je niet door de rook moet gaan.

7 Bewaar sleutels van voor- en achterdeuren op een plaats waar iedereen aan kan.

8 Gebruik nooit de lift.

9 Eens buiten: bel de brandweer (112).

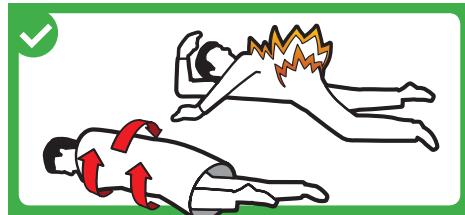

10 Ga nooit terug een brandend gebouw in.

STA JE IN BRAND?

NIET HOLLEN MAAR ROLLEN!

1. Blijf rustig.
2. Loop of spring niet! Dat maakt de vlammen groter.
3. Doof de vlammen met water (douche), een (blus)deken, stevige jas of gordijn.
4. Rol over de grond.

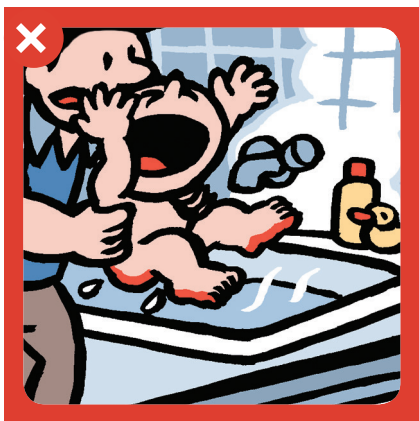
DE BRANDWEER BELLEN DOE JE ZO!

1-1-2 DAAR RED JE LEVENS MEE!

1. Wie ben je?
2. Waar brandt het?
3. Waar in het gebouw brandt het?
4. Wat brandt er?
5. Wie is er nog binnen en waar zijn zij?
6. Zijn er gewonden en hoe is dat gebeurd?

BRANDWONDEN OPLOPEN EN VOORKOMEN

Het water is te heet
(bad, douche of kraan).

Controleer de temperatuur
van het water. Installeer
een thermostatische kraan.

Je laat potten en pannen
alleen op het vuur staan.

Zet pannen achteraan op het
fornuis met de steel naar
achteren en hou kinderen
uit de buurt.

Een heet strijkijzer blijft onbewaakt achter.

Zet het strijkijzer hoog om af te koelen en berg het snoer goed op.

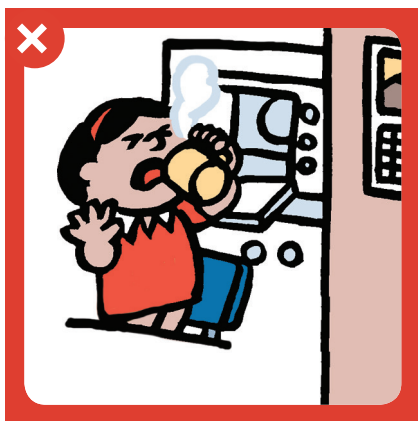

Een hete frietketel staat op een onveilige plaats en je houdt je kinderen niet uit de buurt.

Laat kinderen niet in de buurt komen van een (nog) hete frietketel.

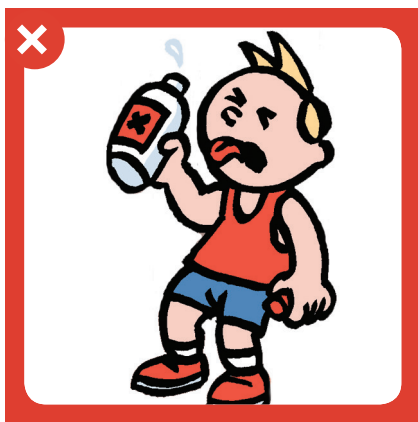
BRANDWONDEN OPLOPEN EN VOORKOMEN

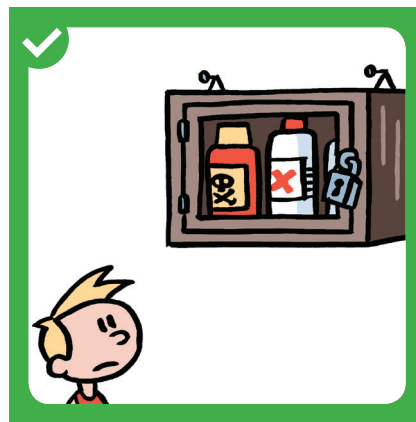
De vloeistof die uit de microgolfoven komt, is heter dan de beker.

Laat vloeistoffen die uit de microgolf komen, afkoelen. Zij zijn warmer dan de kom.

Brandbare en gevaarlijke producten staan niet achter slot.

Bewaar brandbare en gevaarlijke producten achter slot.

Hete thee, koffie, soep of melk staat op de rand van de tafel of op een tafellaken.

Zet geen hete soep, koffie, thee, melk op de rand van de tafel. Gebruik onderleggers in plaats van een tafellaken.

EHBB: EERSTE HULP BIJ BRANDWONDEN

EERST WATER, DE REST KOMT LATER!

IS DE BRANDWOND
ROOD?

20 minuten
spoelen onder
stromend
lauw water

brandwonden-
zalf smeren

de wond
afdekken met
een steriel
verband

smeer nooit
tandpasta of
boter op de
wond

IS DE BRANDWOND
GROTER DAN EEN
MUNTSTUK VAN
2 EURO EN ZIJN ER
BLAREN?

20 minuten
spoelen onder
stromend
lauw water en
naar dokter
gaan

dooprik geen
blaren

geef het
slachtoffer
geen eten of
drinken

geef geen
pijnstiller

IS DE BRANDWOND
GROTER DAN EEN
HAND?
ZIET ZE ER ZWART,
GRAUW OF PERKA-
MENTACHTIG UIT?

blijf spoelen
onder stro-
mend lauw
water en bel
een zieken-
wagen

trek
ingebrande
kleden niet
zelf uit

geef het
slachtoffer
geen eten of
drinken

geef geen
pijnstiller

IS HET EEN
CHEMISCHE
VERBRANDING
DOOR CONTACT
MET EEN GEVAAR-
LIJK PRODUCT?

spoel het
product af en
bel antifi-
centrum en
ziekenwagen

knip kledij
eventueel
weg maar
trek ze niet uit

draag zelf be-
schermende
handschoenen

geef het
slachtoffer
geen eten
of drinken
en ook geen
pijnstiller

IS HET EEN
ELEKTRISCHE
VERBRANDING
DOOR CONTACT
MET STROOM?

schakel
altijd eerst de
stroom uit en
help dan pas
het slachtoffer

als er geen
stroom meer
is, mag je
spoelen en
ziekenwagen
bellen

geef het
slachtoffer
geen eten of
drinken

geef geen
pijnstiller

DEZE 5 KUNNEN JE LEVEN REDDEN

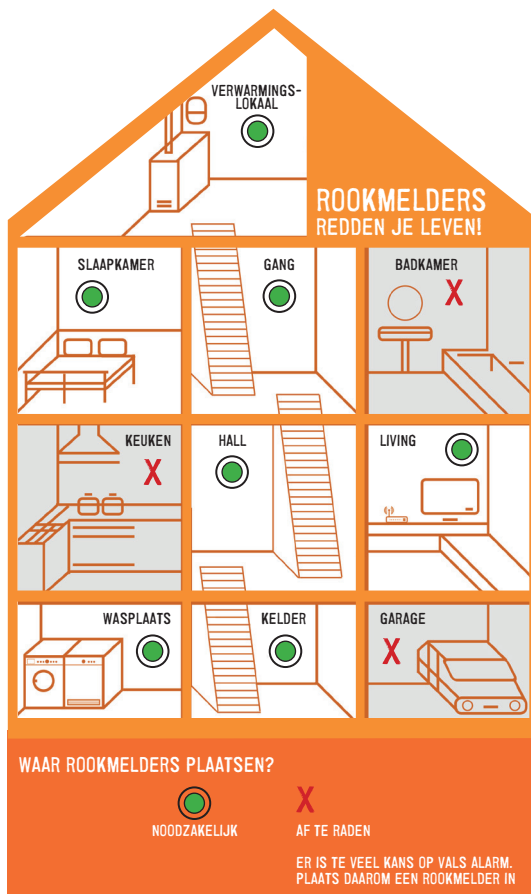
1. ROOKMELDER(S)

10 JARIGE ROOKMELDERS
ZIJN DE BESTE OPTIE!

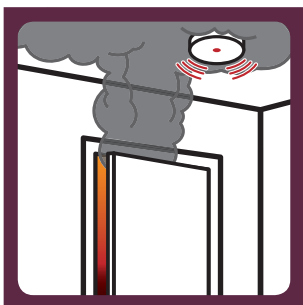
MEER INFO:
WWW.BRANDWONDEN.BE

- 1 Plaats minimaal 1 rookmelder op elke verdieping van je huis.
- 2 Nog veiliger is ook een rookmelder hangen in de woonkamer en in elke slaapkamer.
- 3 Staan je verwarmingstoestellen en andere elektrische apparatuur in een aparte kamer, plaats dan daar ook een rookmelder.
- 4 Door geen rookmelders in keuken, badkamer of garage te hangen, vermijd je vals alarm.

4

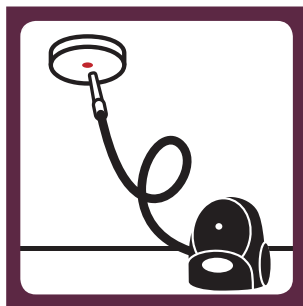
Hang de rookmelders best aan het plafond want rook stijgt. Hang ze nooit in een hoek.

5

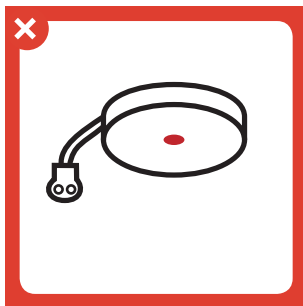
Test je rookmelders geregeld door op de testknop te duwen.

6

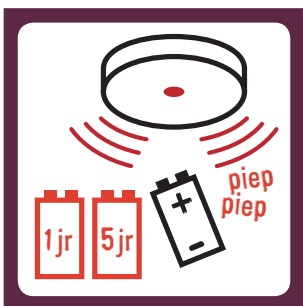
Houd je rookmelders stofvrij. Stofzuig ze geregeld.

7

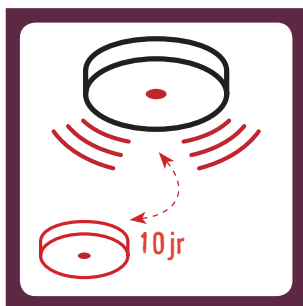
Zorg dat er altijd een batterij inzit.

8

Vervang de batterij elk jaar of elke 5 jaar (bij 5-jarige batterij) of als je een piepje hoort.

9

Vervang je rookmelder sowieso na 10 jaar.

2. VLUCHTPLAN

DENK VOORAF GOED NA OVER WAT TE DOEN ALS ER BRAND UITBREEKT!

Brand breekt altijd onverwacht uit. In een ogenblik kan je geconfronteerd worden met een levensgevaarlijke situatie. De brandweer heeft tijd nodig om tot bij jou te komen, daarom ben je in de eerste minuten van een brand op jezelf en je gezin aangewezen. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat je bij brand **maar drie minuten** hebt **om je woning veilig te verlaten**. Daarom is het belangrijk vooraf **een goed vluchtplan** te bedenken.

AFSPRAKEN VOOR JE VLUCHTPLAN

1 Bepaal de snelste en veiligste vluchtroute.

De rook en de hoge temperaturen die bij brand ontstaan stijgen op. Vlucht daarom van boven naar beneden om hieraan te ontkomen. Vlucht bij voorkeur ook naar de straatkant. Ben je zelf niet in staat om de woning te verlaten, dan zullen hulpverleners je sneller zien en ben je makkelijker te bereiken.

2 Bepaal altijd twee vluchtroutes.

Zo heb je altijd een alternatief als de eerste vluchtroute niet meer gebruikt kan worden.

3 Hou de vluchtroutes steeds vrij (geen fietsen).

4 Woon of werk je met meerdere personen in een gebouw, **spreek** dan samen **een verzamelplaats af**. Zo kan je snel weten of er nog iemand binnen is. Dit is cruciale en levensreddende informatie voor de hulpdiensten.

5 Als de tweede vluchtroute ook is afgesloten zal je **een vluchtkamer** moeten kiezen. De beste optie is om een kamer te kiezen die aan de straatkant is gelegen of een balkon. Op deze manier kunnen ze jou snel bereiken. Spring bij een brand niet naar beneden. Wacht op hulp.

6 Spreek van te voren af **wie** er voor welke baby, kind, mindervalide, oudere of huisdier **zorgt**.

7 Leg je **huissleutels op een vaste en makkelijk te bereiken plek**. Voorkom dat je ingesloten wordt in je eigen huis.

8 **Sluit tijdens het vluchten alle deuren achter je**. Een gesloten deur kan een brand langer tegenhouden en beperkt zo schade en uitbreiding.

OEFEN HET VLUCHTPLAN IN MET JE GEZIN

Je kent jouw huis op je duimpje? Toch blijkt uit verschillende tests dat ongetrainde mensen hun oriëntatie kwijtraken bij confrontatie met dikke rook. Daarom is het belangrijk dat je je vluchtplan oefent. Dit is zeker van belang als je samenwoont met kinderen of met minder valide personen.

HOE VEILIG IS JOUW HUIS?

Doe de oefening samen met het gezin. Zo weet je of jullie huis brandveilig is en of jullie weten wat je moet doen bij brand.

CHECKLIST

OMCIRKEL - OF +

01.	Er hangen 1 of meer rookmelders in de gang (en in de slaapkamers) om te waarschuwen bij brand of rook.	+	-
02.	Elke eerste donderdag van de maand worden alle rookmelders getest.	+	-
03.	Wij hebben twee snelle en veilige vluchtroutes (die vrij zijn) afgesproken én uitgetoetst. We hebben afgesproken wie de huisdieren in veiligheid brengt.	+	-
04.	Er kan niet met lucifers of aanstekers worden gespeeld.	+	-
05.	Brandbare en ontvlambare producten staan op een veilige plaats.	+	-
06.	De sleutel van de voor- en achterdeur ligt bij de deur.	+	-
07.	Wij hebben een verzamelplaats buiten of bij de burens afgesproken.	+	-
08.	De filter van de dampkap wordt geregeld gereinigd.	+	-
09.	De filter van de droogkast wordt geregeld gereinigd.	+	-
10.	Geen stekkerdozen op stekkerdozen aangesloten. Kabels en stekkerdozen zijn niet beschadigd en er zitten geen draden los.	+	-
11	Wij hebben toestellen altijd veilig uit (aan stand-by)		

	Kabels en stekkerdozen zijn niet beschadigd en er zitten geen draden los.	.	
11.	Wij schakelen toestellen altijd volledig uit (geen stand-by).	+	-
12.	Wij hebben een brandblusapparaat in huis (3 kg – schuim) en weten hoe het werkt.	+	-
13.	Er hangt een brandblusdeken in de keuken.	+	-
14.	Verwarming, schoorsteen en elektriciteit zijn nagekeken door een vakman.	+	-
15.	Er wordt nooit geroookt in bed.	+	-
16.	Wij houden brandende kaarsen weg van gordijnen.	+	-
17.	Wij houden de vluchtwegen steeds vrij.	+	-

BEREKEN JE SCORE

13 OF MEER KEER +?

Jullie zijn goed voorbereid en doen veel om brand te voorkomen. Er vallen nog een paar details uit de brand te slepen voor nog meer zekerheid. Jullie hebben toch zeker een vluchtplan, een branddeken en rookmelders in huis?

8 TOT 11 KEER +?

Jullie letten al goed op, maar er valt nog een en ander te verbeteren. Als je al een vluchtplan, een branddeken en rookmelders hebt, pak dan de andere zaken aan.

5 TOT 8 KEER +?

Er is heel wat verbetering mogelijk. Begin met de basis: rookmelders, een vluchtplan en een branddeken. Maak afspraken over de puntjes die jullie gaan aanpakken en doe er iets aan.

MINDER DAN 5 KEER +?

Jullie zijn waarschijnlijk nog niet met brandveiligheid in huis bezig geweest. Dit is een uitstekend moment om er werk van te maken. Begin met de basis: goede afspraken, een blusdeken, een vluchtplan en rookmelders.

TOTAAL

.....
+
.....
-

WIJ SPREKEN AF OM IN DE VOLGENDE
6 MAANDEN VAN DEZE – EEN + TE MAKEN:

JOUW HANDTEKENING

KRABBEL VAN MA OF PA

DOEN!

Teken een eigen gevaarsymbool op stickertjes of op post-it blaadjes en kleef die overal in huis waar je denkt dat er brandgevaar is. Zo zie je waar het nog veiliger kan. Als de onveilige situaties zijn opgelost, vertel dit dan in de klas en geef mama en papa een dikke knuffel!

**SPEEL NIET MET VUUR,
VOORKOM BRAND ÉN BRANDWONDEN!**

3. VOORKOM CO VERGIFTIGING

WAT IS CO?

CO of koolstofmonoxide is een gas dat vrijkomt bij verbranding van hout, kolen, gas of mazout.

Je ruikt het niet, ziet het niet en proeft het niet. Het prikt niet en ontploft niet. Maar het is wél dodelijk! Daarom wordt CO 'de stille moordenaar' genoemd.

Elk jaar sterven in België ongeveer 30 mensen door CO-vergiftiging. 1000 andere slachtoffers moeten naar het ziekenhuis. Sommigen houden er blijvende letsels aan over.

HOE WEET JE DAT JE CO-VERGIFTIGING HEBT?

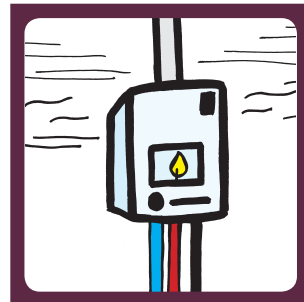
Het lijkt eerst op griep of voedselvergiftiging: hoofdpijn, braakneigingen, misselijkheid en duizeligheid.

Daar komen dan bij: verwardheid, slaperigheid en een versnelde hartslag.

HOE WEEET JE DAT ER CO IN HUIS IS?

- Zwarte aanslag op het raampje van het verwarmingstoestel.
- Gele vlammen in het (water)verwarmingstoestel.
- Vochtigheid en damp in de woning (door slechte verluchting).
- Vreemd gedrag van huisdieren (bv. hond gaat met neus aan deurrand liggen).
- Hoofdpijn, braakneigingen, misselijkheid en duizeligheid. De klachten zijn er ook tijdens het douchen, baden of afwassen maar verminderen in de frisse lucht.

WAT DOE JE ALS JE DENKT DAT ER CO IS?

- Denk aan je veiligheid. Ga niet zomaar de kamer binnen.
- Open indien mogelijk ramen en deuren.
- Zet het verwarmingstoestel uit.
- Haal het slachtoffer uit de kamer.
- Bel de hulpdiensten op 112.
- Dien kunstmatige ademhaling toe als de persoon niet meer ademt.

HOE VOORKOM JE CO-UITSTOOT?

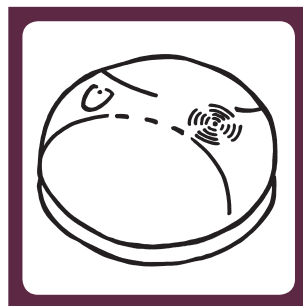
- Zorg dat gastoestellen, ketels en kachels juist zijn aangesloten op een schoorsteen.
- Laat je toestellen jaarlijks controleren en onderhouden door een erkend installateur.
- Laat een kachel in het begin van het stookseizoen goed doorbranden.
- Laat de zuurstofklep van een kolen- of houtkachel openstaan.
- Sluit de luchttoevoer én –afvoer van een kamer nooit af.
- Stop geen kieren en gaten dicht.
- Zorg voor verluchting in een kamer waar een boiler hangt.
- Zorg dat de schoorsteen in orde is en goed trekt. Laat haar geregeld vegen (minstens één keer per jaar).

CO-MELDER

Een CO-melder geeft een luid alarm bij te veel CO.

Let op: Het is géén rookmelder.

Plaats minstens één koolstofmonoxide-melder per woning en liefst 1 op elke verdieping. Monteer hem op maximum 1,5 meter hoogte en op voldoende afstand van een apparaat dat koolstofmonoxide kan afgeven.

4. BLUSDEKEN IN DE KEUKEN

- 1 Koop een zo groot mogelijk blusdeken.
- 2 Hang het op een gemakkelijk bereikbare plaats in de keuken op (zeker niet bij het fornuis).
- 3 Trek aan de beide lussen om het deken uit de koker te halen.

FRIETKETEL OF PAN IN BRAND?

Giet **nooit** water op een brandende pan of frietketel.

Draai het vuur uit of trek de stekker van de frietketel uit.

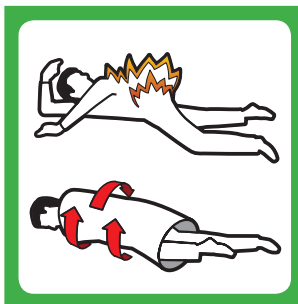
Bescherm je handen.

Leg het blusdeken (of een vochtige dweil of deksel) rustig over de brandende pan of frietketel.

Laat het blusdeken erop liggen.

Een gebruikt blusdeken moet vervangen worden.

Bel de brandweer (112), die kan vaststellen of het vuur echt uit is.

5. BRANDBLUSSEER CENTRAAL IN HUIS

- 1 Gebruik een brandblusser alleen bij kleine, beginnende branden.
- 2 Laat je informeren over de meest geschikte brandblusser voor jouw situatie. Lees de instructies die op de brandblusser vermeld staan.
- 3 Verwittig steeds de brandweer (112).
- 4 Denk aan je eigen veiligheid.

COLOFON

Deze handleiding werd uitgegeven naar aanleiding van het educatief project voor de lagere school over brand- en brandwondenpreventie. Het Brand ! Brand ! Brand ! project is een initiatief van het Provinciaal Veiligheidsinstituut Antwerpen i.s.m. Brandweer Antwerpen, Stedelijk Basisonderwijs Antwerpen en het preventieprogramma BRAVO van de Stichting Brandwonden.

Sedert 2013 is dit educatief project opgenomen in de programmatie van de nationale BRAVO projectweken van de Stichting Brandwonden die lopen in de lagere scholen. Meer info hierover vind je op www.brandwondenvoorkomen.be.

TEKST, TEKENINGEN EN VORMGEVING:
ImpressantPlus – www.impressantplus.eu

V.U.: Jean-Pierre Arnould | Frans Landrainstraat 43 | 1970 Wezembeek-Oppem

met steun van

